

18000

30
cts

JOVENIUI
CATALANA

LOT

Provi vostè en els quefers
de sa casa, una làmpara
elèctrica LOT i es merave-
llarà de tan còmode servei

JOVENTUT CATALANA

≈ REVISTA ≈

ADMET PREFERENTMENT LA COL·LABORACIÓ NOVENÇANA DE CATALUNYA

S U M A R I

Portada, per *I. Padró*.
 Una tara del nostre excursionisme, per *Carles Soldevila*.
 L'avantguardisme literari a Catalunya, per *Josep M.ª Boronat Recasens*.
 A Sant Galdric, per *J. Clapés i Corbera*.
 Preguntes i respostes.
 L'hora a l'escola, per *J. Tura Tura*.
 Els nostres mestres. *Adrià Gual*.
 L'infant i la lluna. A una mare jove, per *Joan Arús*.
 Pàgines rurals.
 L'enginyeria a Catalunya. La darrera farga catalana, per *Jordi Rocabruna*.
 Angoixes d'enamorat, per *Josep M.ª Salas Julià*.
 La sardana, triomfant.
 Petites proses. Dijous gras, per *Joan Trullàs Riera*.
 La setmana esportiva, per *Faber*.
 T. S. F. La Radiotelefonía a la via pública.
 El modern rei d'Orient va parlar als petits americans en la vetlla de Nadal, per mitjà de la Radio.
 Altra aplicació de la Radio al carrer.
 Les antenes i les seves varies aplicacions.
 Futurs problemes de la Radiotelefonía, per *Agustí Riu*.
 Radio noves de tot arreu.
 Nótules.
 Vida literària.
 Les exposicions.
 Quarta llista dels que han tramès el butlletí.

ANY SEGON : NÚMERO 17 : BARCELONA 26 DE FEBRER DE 1925

REDACCIÓ I OFICINES : Consell de Cent, 261, principal, segona

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Barcelona, un mes. . . . 1'10 Ptes.

Províncies, un any. . . . 13'50 *

* sis mesos. . . . 7'— *

(Pagament a la bestreta)

Una tara del nostre excursionisme

Per Carles SOLDEVILA

Hi ha algú, prou vulgar o prou sedentari, per discutir els avantatges de l'excursionisme? Em faig la il·lusió que no. D'ençà que aquest esport nasqué —i tingueu entès que és un esport novíssim que comptat i debatut no té un segle d'existència— els seus prestigis no han fet sinó créixer. La gent s'ha adonat que amés d'ésser un exercici complet des del punt de vista físic, és del pocs que aporten a qui el conrea algún enriquiment espiritual.

En efecte: no és pas tot ú de passar la tarda tancat dins un camp de futbol o de tennis, o de caminar a través d'una serralada, topant adés amb una boscuria, adés amb una ermita, ara amb una vasta perspectiva unificada pel blancall dels pobles i les masies i limitada per un rengle de muntanyes. L'excursionista un poc sensible torna a casa amb un petit tresor de sensacions noves que, temps a venir, poden convertir-se en un seguit d'emocions complexes.

No cal, per obtenir aquest avantatge, que l'excursionista surti de casa amb el propòsit d'encantar-se davant de cada paisatge o de cada ruïna històrica, ni cal tampoc que es prepari com faria una vella soltera anglesa abans d'empendre un viatge a Itàlia o a Andalusia. No; ni ara ni mai cal sortir de casa en una tessitura pedant. Els fruits espirituals de l'excursionisme no han d'ésser copsats de manera gaire diferent que els fruits materials: les cireres d'arbós, les morès o les maduixes boscanes que es troben, bonament, a la vora del camí o al voltant de la font.

La sola condició per aquesta collita és, ja ho he dit, de tenir una mica de sensibilitat. El que no en tingui que s'acontenti de tornar a casa sentint un cert adoloriment a la garreta (d'haver devallat d'una altura de mil setecents metres en tres hores), o bé una certa coïssor a la cara (d'haver caminat al bat del sol durant tot un dia).

Però tant l'home sensible, gairebé poeta, com l'home insensible, gairebé massell, tenen una obligació comuna: la d'ésser persona com cal.

Us estranya que parli d'aquesta condició? Troben que no cal convertir-la en una condició especial per a excursionistes, posat que és condició de totes les professions i de tots els esports?

Teniu raó... Però, ara com ara, deixem les altres professions i els altres esports. Parlem de l'excursionisme. Sé per experiència que en el gremi ex-

curcionista, la dita condició no és complida per tothom.

Per persuadir-vos-en no us cal pas fer cap caminada extraordinària. No us cal ni tant sols anar a Santa Fe que és l'a i la b de l'excursionisme barceloní. En teniu prou amb retornar de Sant Celoni, de Jualba o de Palautordera en un tren de cap-altard, després de dues festes. És segur que en el vostre vagó topareu amb un grup d'excursionistes. Si són de tots dos sexes, és possible—no segur—que el llenguatge dels barons eviti les paraules decididament fortes i les intencions francament indecoroses. Si van xicots sols, baldament al vagó hi hagi persones de l'altre sexe, ni aquest escull no serà evitat. Els excursionistes, per una trista paradoxa, tornaran de llur excursió amb una irresistible prulja de fer el plaga. Les belleses de la natura, el flagell tonificant de l'aire i la picantor del sol, no hauran fet sinó animalitzar-los...

Ah, no parlo per parlar. No cerco d'engruixir la pinzellada per oferir-vos una pintura llampant. He presenciat prou tornades d'excursionistes en les diades de Tots Sants, de Setmana Santa o de Pasqua Granada, per tenir la seguretat que ni exagero, ni tracto de generalitzar un cas particularíssim. Abunden els xicots correctament equipats—motxilla, bandes, sabates ferrades, bastó amb virolla d'acer, etc.—que han oblidat de dur la més petita dosi de bona educació. Sembla talment que, en enfilar-se a una determinada alçària, hagin cregut que adquirien el dret de dir en veu alta totes les bajanades i i totes les grolleries que els passen pel cap.

Volen fer gràcia? Llur intenció és inofensiva? Anem a pams. De gràcia, en la immensa majoria dels casos no en fan gens ni mica. Molesten, fereixen, i en la hipòtesi més benigna, maregen. Altrament llur intenció no és mai de divertir l'auditori—que és un auditori per força—sinó de divertir-se a costa dels passatgers que van al mateix vagó que ells.

L'excursionista-plaga és una calamitat que cal exterminar. Jo no demano pas que els nostres joves excursionistes tornin amb un posat místic, ni tan sols pensívol. És de llei que xerrin i que riguin. Però xerrar no és baladrejar i hom pot riure sense fer tintines enmig del vagó ni deixar-se anar sobre els seients, ni imitar amb malaguanyat realisme, el grunyar dels garrins en una cort de muntanya.

IV

Posicions crítiques davant les avançades literàries

A Josep Lleonart

Les posicions i interpretacions crítiques que els nostres homes de lletres han adoptat davant les avançades literàries, es caracteritzen principalment per un afany de comprensió de les subtilitats, teoritzacions i subjectivismes d'aquelles. La posició, dels irreductiblement contraris, dels que han fet una burla descarnada de les preteses innovacions de futuristes, unanimites, ultraístes, cubistes, vibracionistes, dadaïstes, surrealistes, expressionistes, etc., etc., i tantes altres escoles que han fet la viu-viu o que s'han afermat més o menys sòlidament, són poquíssims en comparació d'altres pobles on aquestes lluites literàries han prèes gairebé un caire de baralla personal. La pruïja d'universalitat i desig de comprensió catalans s'és una vegada més demostrat.

No perquè siguin pocs cal que ens deixin d'interessar: és una dada notabilíssima, per comprendre l'estat d'esperit català davant les escoles post-simbòliques. Els que han vist en l'avantguardisme un afany premeditat de distinció, d'originalitat a ultrança, de vanitat personal o d'arribisme literari per a donar-se a conèixer i figurar en el món de les lletres, poden acompanyar-se dels qui en l'avantguardisme literari no han vist més que una cosa buida que no respon a cap necessitat social, intel·lectual o artística, sense cap esquelet espiritual que el sostingui, o quant menys com una cosa tancada comprensible tan sols pels avantguardistes, on tot és escenografia, rebombori i exterioritats, i la febre de la velocitat i els emborratxaments tipogràfics i caligràfics amb els noms llampants, junt amb el preferir els jazz-bands, T. S. F., pebrots, aeroplans, arcs voltaics i bombetes elèctriques, fox-terriers, fills telefònics, etc., etc., són els motius d'inspiració poètica, coses incomprendibles — segons ells «ni ganes!» — i que — segons ells també — no hi ha ningú que sigui capaç de comprendre-ho, ni els mateixos que han creat aquests "ismes". Són els que

creuen que llegint unes revistes consagrades i impermeables a tota innovació ja en tenen prou i massa.

Però, potser els que han combatut l'avantguardisme, equivocats o no, d'una manera més digna són els que han considerat aquesta irrupció de les escoles modernenques com un superrefinament decadentista, una ultra-modernització-morbosa o un triomf de la bestialització de la Sensibilitat en majúscula, o quan menys el triomf d'una moral perversa i pervertida, com un rebrotament d'un bohemisme pejoratiu i d'un patologisme maniàtic. És gairebé parent, aquesta manera de combatre les escoles modernenques d'aquell altre que atenta a les necessitats de la nostra terra i creients que la Poesia és per a fer sentir i no per a fer meditar creuen sincerament que fer d'ella en lloc d'una cosa clara i simple, propícia pel gaudi espiritual, un embroll laberíntic o enigmàtic és cosa que pot estar molt bé per pobles, com França, per exemple, ja estructurats, però no per Catalunya, que és en camí de fer-se una Literatura car encara que consideren hò que els poetes s'afanyin a conèixer i assimilar-se les literatures clàssiques i modernes, aquestes escapatòries, no ens poden reportar cap guany, car, segons ells, no són altra cosa que exentricisme i tedi, i no tenen res més de literari que les paraules impreses amb que és donen a conèixer. He dit parents perquè en el fons del fons, els que així opinen els interessa més el fet social, motiu principal en ambdós casos que el fet literari pur.

Per últim hi ha també qui combat no l'avantguarda, en si, sinó el to que ella empra: no gosen a defugir el seu mestratge durant la juvenesa i comprenen la tasca deixondidora que realitza o ha realitzat però blasmen el to i la intenció dels qui en invocació constant a les normes sàvies del progrés, volen imposar aquesta perceptiva novíssima, aquesta poètica avantguardista i així la discuteixen i, per exemple,

creuen que les deus de suprema harmonia perennement inestroncables, és a dir, la fecunda inspiració poètica, es troben més aviat en l'ahir, que no pas en el present o en el futur, com voldrien els futuristes.

Això, com és veu, ja és comprensió. Els que estudien l'avantguardisme o tenen al menys a aquest com a cosa digne d'ésser seriosament presa són els més. Generalment al volt d'ell aixequen crítiques més o menys perfectes i sinceres tot reconeixent-li una valor i una potència. Així hi ha qui diu que totes les passades i presents teoritzacions d'escoles no poden jutjar-se, ni dir si són interessants o no, per l'interès de la teorització en sí mateixa, car una teorització difícilment deixa d'ésser interessant quan es formula, sinó que l'interessant depèn del possible valor, reeiximent i perfecció de l'obra que és faci seva la teorització, car entre teorització i tendència literària hi ha, per ells, una diferència, car la primera és un joc quasi sempre, i una tendència és un fet, és un drama. «Això és la creació, el gran misteri de la creació, la gran responsabilitat i la gran superació de teories que és la creació». Hi ha qui considera l'avantguardisme en general — el caríssim Josep Lleonart — com un moviment col·lectiu que sent nostra civilització occidental de rejuenir-se, de fer aquells actes naturalíssims i fins biològics de criatura que tota persona sensata sent, sens pretendre però que tota manifestació moderna tingui aquest caràcter de "retorn a la ninesa", tot tenint en compte que 20 ó 30 anys enrera eren preses com infantívols rareses, coses que avui són generalment admeses, potser perquè coses molt més rares han vingut després, davant de les quals, hom no pot menys que sentir un esborronament d'humana iniciació. És una de las posicions crítiques davant de les manifestacions d'avantguarda més originals i més notables al nostre albir i per això no obstant el seu caràcter generalitzador, no hem pogut menys que reportar-ho. Aquest punt d'obir s'enllaça amb els de qui creuen que cada època artística té la seva avantguarda i la seva reraguarda i que la avantguarda d'avui pot ésser la reraguarda de demà, com l'avantguarda d'ahir o d'abans d'ahir és la reraguarda d'avui, creient també, com altres ja reportats, que la reraguarda o l'avantguarda no tenen cap valor en sí intrínsec, sinó que la seva valor rau en el que hi ha de positivament clàssic, de perfecció resolta, dins l'obra literària.

Com passava amb els impugnadors hi ha crítics comprensius que s'aparten del fet literari

pur, car agafen més aviat de la producció post-simbolista el caire social o el caire de la producció psicològica de l'obra; entre aquests darrers, per exemple N'Octavi Saltor — un dels que estan més indicats per a portar a terme l'obra que nosaltres sols volem plantejar — reconstrueix d'una manera finíssima tota la gènesi psicològica o a vegades patològica, que l'elaboració íntima de l'obra avantguardista ha fet necessària comprenent la seva deu més profunda i no essent obstacle la seva no conformitat en la plasmació d'aquestes vibracions internes a la manera post-simbòlica, per a llur acurat estudi, per a llur més perfecta comprensió íntima.

Els que agafen el caire social, generalment no són partidaris ni dels procediments ni de les directrius de les escoles d'última hora, però no les desdenyen pas, sinó que fan esforços de convivència i de donar-les-hi les justes proporcions degudes. No rebutgen l'Avantguardisme en sí mateix, ni el consideren com una mala cosa; Mallarmé, son precursor gloriós, Marinetti, Tzra, Romain, Duhamel, Vildrac, Apollinaire, Baudelaire, Max Jacob, Andre Breton, Louis Aragon, Dada, Paul Guillaume, Max Ernest, Josephson, Brown, Paul Dermée, Reverdy, P. A. Birot, Verneuil, etc., etc., els són coneguts i n'hi ha alguns d'ells, que els mereixen totes les consideracions i moltes admiracions car amb els seus experiments i provatures han suscitat discussions, reflexions profitosíssimes per a la moderna literatura, car han evitat que s'ensopís en la repetició vulgar i en la rutina. Poden no creure en la eficàcia del cal·ligrama, però creuen que en les obres d'aquells autors hi han deixat manta obra plena d'espiritualitat i de bellesa i no creuen que per un esperit fort de veritat, pugui ésser perillós ni les combinacions tipogràfiques, cosa que en tots temps més o menys s'ha manifestat, ni la perversitat decadent ni la barbàrie malaltissa que creuen observar-hi. Però, el que els interessa no és precisament això sinó el fet social, més amunt apuntat tant sols per a la literatura, que els mots, les fórmules, els lemes, les banderes literàries, fan d'excitants ce l'esperit són motius de nova producció i a l'artista veritable cada nova fórmula li servirà d'estimulant renovador, i l'omplirà de la seva originalitat i la ultrapassarà amb el seu poder de creació.

Guardem, per un altre lloc, l'estudiar el pensament favorable, la posició crítica admirativa davant les manifestacions d'avantguarda.

J. M. BORONAT RECASENS

A Sant Galdric

*Ets tarda de balles—o tarda bonica;
si a mig jorn blaveges—tardor fredolica.
S'esmuny el capvespre—pels capsans dels*

[pins,

*i els estels ja frisen—per tots el camins;
mentre en la pineda—dolça i verdejanta,
les aus hi cloquexen—dormint sa complanta.
Al racer fresquívol,—coixinet de molça,
la font juganera—ses perles hi espolça,
i entre les maduixes—com en fil de mel,
s'hi paren a beure—els estels del cel.*

*Els llirs vessen l'ambre—quan el cos hi fica
per embriagar-se—l'abella bonica;
mentre ve amb la posta—com un bes remot
que l'eco el fresseja—a dins cada clot :
és de la vacada—l'esquellí que frisa
per camins i rases—ser a la pallissa,
trobant-se amb la vespa—mig humitejada
i anar amb l'ocella—mig ala plegada,
mentre a cada cim—s'hi posa una estrella,
resa el cloquer ròneg—fora la capella;
xerradissa alada—música xalesta,
frisaments de càntics—parlen dins de festa;
claredat sobtada—lloc banyat de llum;
a dins la capella—és vida i perfum.*

*L'aire té un murmuri—per a Sant Galdric,
patró de la terra—de tothom amic.*

*Tot camí felreja—pels qui veu passar :
Els bous a ramades—els llops i el senglar;
la dania frisososa—i el conill de bosc,
el mussol que vola—des de que es fa fosc;
papallons, abelles—grills i paparoles,
tots hi van, i lliris—a poms i violes;
els rosers silvestres—l'aglà i el pinyó :
tots els fruits mengívols—fan cap al Patró.*

*La bella floresta—de la meva terra
les palpitants vides—de tota la serra,
i els ocells de l'aire—van a Sant Galdric,
patró de la terra—de tothom amic.
La lluna clement—és rònega i bruna,
de l'alt fruiterar—se sent ara pruna,
i amb lleugeres ales,—amb peu nu i bastó
com fra pidolaire—hi entra a fè oració.
Tota fruita dolça—ella ha presidit
i un ruixim d'estrelles—dels ulls de la nit,
ploren commogudes—dintre la capella;
són l'amor que arbora—goig que s'esbadella:*

*Són a Sant Galdric,
patró de la terra—de tothom amic.*

J. CLAPÈS I CORBERA, pvre.

PREGUNTES I RESPOSTES

En aquesta secció publicarem totes aquelles preguntes que ens vénen dels nostres cars llegidors, ja siguin de caràcter històric, literari, artístic o científic, qüestions d'actualitat, modes, lectures, labors femenines etc., etc., les quals seran contestades en aquesta mateixa secció pels redactors de la Revista o pels llegidors que, espontàniament, vulgin formular la resposta

PREGUNTES

- 34.—*Un lector de JOVENTUT CATALANA*, desitjaria saber on podria trobar íntegra la poesia d'en Josep M. Sagarra «La mort de Mossèn Pau Claris».
- 35.—*Esteve Calzada*, formula les següents manifestacions:
- 1.ª Podrien indicar-me l'adreça del jugador de futbol En Josep Samitier, pertanyent al primer equip del F. C. Barcelona?
 - 2.ª Desitjaria saber si els «Amics de l'Art» de Sant Andreu, presten o lloguen i en quines condicions, les projeccions de l'obra d'en Folch i Torres, «La Ventafocs».
 - 3.ª Proposo que en les planes de JOVENTUT CATALANA s'hi innovi una secció a l'estil de «El lector diu...» de *La Publicitat*.
 - 4.ª No seria interessant que JOVENTUT CATALANA, que fa constar en ses planes que *admet preferentment la col·laboració novençana de Catalunya*, organitzés un concurs literari reservat a autors novells i a poder ésser que aquests no fossin premiats?
- 36.—*Jomasagu*, de Barcelona, desitjaria vivament establir correspondència amb donzelleta catalana de fora, llegidora d'*En Patufet* i de JOVENTUT CATALANA, per tal de perfeccionar-se, ambdós, en l'ortografia i escriptura catalana, podent servir molt bé de tema, la narració de les costums, tradicions i descripció dels llocs més populars i pintorescos de llurs residències. Agraïria moltíssim que la senyoreta interessada es servís remetre la seva adreça per mitjà d'aquesta mateixa secció.
- 37.—*Rosella Catalana*, fa les tres següents preguntes:
- 1.ª El teatre Coliseu Pompeia té res que veure amb els Pares Caputxins?

- 2.ª A quina edat va morir En Rafel Casanova?
- 3.ª Com se diu el director del simpàtic setmanari *En Patufet*?

RESPOSTES

- 5.—*Agustí Sanmartí*, contesta a la pregunta n.º 26 formulada per *Nasroent*, dient-li: Per ésser soci de L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, cal emplenar una proposta que faciliten en el local social, Archs. 1, principal, la qual proposta deu ésser signada per un altre soci de la mateixa Associació. La quota mínima és d'una peseta mensual. Per a més detalls serà convenient que es dirigeixi a la mateixa Associació.
- Esteve Calzada*, contesta a *Nasroent*: Per a indicar-li què s'ha de fer per a ésser protector de l'Ensenyança Catalana, li agrairé se'm dirigeixi particularment. Adreça: Vilardell, 42. (Hostafrancs) Barcelona.
- Agnès Viumala*, de Sabadell, trameta una proposta de soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, per a fer-la a mans a *Nasroent*. La tenim a la seva disposició.
- 4.—*Esteve Calzada*, contesta a les següents preguntes:
- A la 27. *Salamero*: Potser li seria útil per al seu objecte, el fascicle titolat «200 catalans il·lustres». De venda a tots els quioscos de periòdics.
- A la 28. *Josep Serentill*, de Sabadell: L'adreça de l'actor de la pantalla Reginald Denny és la següent: Universal Studio.-Universal City. (U. S. A.)
- A la 29. *Joan Bagó*: La novel·la que diu té escrita, crec lo que la podria trametre a la redacció, de «La novel·la d'ara», la qual potser li publicarien o li indicarien una orientació.

L'hora a l'escola

Respectuosament al mestre Adrià Gual

J. Cura Cura

Quan va al repòs la tremolor del món,
i la claror sospira tota sola,
i et queda aquell regust, que se t'envola,
del dia occit en el abism pregon.

Quan ja el treball et posa un pes al front,
i el cor censat et fa una cabriola;
l'encís nibat de l'hora de l'escola
tempta la lassitud que en mi es difon.

T'esvento amb pressa l'aclaparament
del jorn caigut, i tot l'atufament
de la veritat atapeïda i trista.

La vida avança per un sol fecund.
Reviu l'esperit l'abelliment del món,
i l'hora lleu va modelant l'artista.

ELS NOSTRES MESTRES

(Fot. Amadeo)

ADRIÀ GUAL

La proximitat de la inauguració del «Teatre Intim» tal com ell el sospirava i l'havia somniat, dona actualitat a la figura actualíssima sempre de l'Adrià Gual. Adrià Gual o la tenacitat, s'ha dit en parlar d'ell. Adrià Gual o la fidelitat, millor diríem. La seva exemplaritat l'hem vista en l'escola i en el teatre. Autor, actor, decorador i poeta, totes quatre activitats al servei de l'escena nostra. Lo que de senyoria i de refinament posseïm en l'art escènic, a ell cal atribuir-ho, només a ell. La seva actuació vessant com és de realitats, és més rica encara de futures glorioses esperances

L'infant i la lluna

*Amb les mans estirades cap al cel,
al bell punt que venia la nit bruna,
has dit, oh infant, el candorós anhel
de tenir vora teu la blanca lluna.*

*Amb mots imperatius li deies : vina!
Però la lluna no venia, no;
Pel cel llunyà, camina que camina,
fugia de la teva il·lusió.*

*I tu t'has enfadat, i li has dit lletja.
Mes, ara que tu dorms, per una esclatxa
del porticó la lluna et ve a guaitar.*

*—la teva crida no ha sentit fins ara—
i amb son esguard amorosit de mare
besa ton rostre i altre cop se'n va.*

A una mare jove

*Els ulls mig dubten de la meravella.
Oh sorpresa inefable! Tu, qui ahir
eres la flor que amb pausa s'esbadella,
ara ets l'arbre que el fruit ens ve a oferir*

*No fores tu la càndida donzella,
inquieta i lleugera com un bri,
que, tot sabent-la graciosa i bella,
mai nostre cor ni a amar-la s'atrevis?*

*Un bell infant en el teu pit de rosa!
Com pot ésser, Déu meu, aquesta cosa?
Tal volta, quant avui t'has despertat
la nina amb qui jugaves a ser mare
en pendre-la en tos braços ha plorat,
convertida en l'infant que portes ara?*

Joan ARÚS

PÀGINES RURALS

TORNANT DEL MOLÍ

(Arxiu JOVENTUT CATALANA)

L'ENGINYERIA

LA DARRERA

Interior de la farga : Secció dels malles

El forn

Ens plau avui parlar de l'última farga catalana que ha produït acer. Vora el riu Tech que remonta el Vallespir, en la Catalunya francesa i entre Amélie i Arles, s'hi conserva encara una farga tal com quedà tres anys enrera, quan encara funcionava.

En el seu temps, les valls del Tech, d'Andorra, Vall-ferrera i altres, n'eren plenes de fargues, i aquest ferro tingué en la seva època una fama en tot el món. Les coses es canvien i ara altres procediments permeten més economia i rendiment. Per això moltes fargues són enrunades i els seus murs serveixen per altres finalitats.

Aquesta farga ha sigut ampliada amb cases anexas i la canal de l'aigua fa anar una indústria de la fusta, però el recó on s'hi produïa el ferro ha quedat sense tocar-s'hi res, com un lloc sagrat. És l'última relíquia que ens queda a Europa del procediment català d'obtenir acer, i el seu propietari, català de cor, no ha permès que hi toquessin res en aquell recinte, i encara els mateixos obrers de fa tres anys fressejen en el treball de la novella indústria. El forn ha quedat com l'última fornada va deixar-lo, i sembla a punt de treballar de nou; al seu costat, en un compartiment ben fosc, hi han les trompes, i si s'engega l'aigua fan el vent per a injectar-lo al forn; les eines de treball penjen encara de les parets, com si els ferrers hi haguessin de tornar a l'endemà, i els grossos malles descansen damunt de les encluses, i per terra hi jauen escampats encara, trossos de ferro, alguna eina i trossos de mineral i de carbó.

Segles enrera, dins aquesta sala del treball, uns homes forts lluen els seus múscles entre les tempestes que feien el vent, l'aigua i el foc, i l'acer vermell i

A CATALUNYA

FARGA CATALANA

blanc sortia del forn i anava als malls mogut per l'aigua per mitjà d'unes rodes, i tot eren sorolls i resplandors; del ferro que en sortia, part n'anava als guerrers per a defensar la terra i part cap al treball de cada dia, i a tots donava fortalesa. Ara és tot repòs; les pedres les va cobrint la molsa i tota una capa de verdor fresca i humida va recobrint, com un mantell, aquella joia i reliquia del nostre treball. Part de dalt encara hi passa el rec de l'aigua que va cap a la indústria del costat, i, compassiva, en deixa anar uns regalims per a reverdir l'estança. La foscor, de tant en tant, queda arreconada i el sol fa lluir aquelles eines de treball, entrant per la teulada i pel portal. L'estança és un museu i l'aigua i el sol la visiten cada dia.

L'hem visitada també nosaltres i encara han funcionat les trompes i encara els malls pesants han sigut moguts per l'aigua i per aquells mateixos obrers de fa tres anys. Però eren sols breus moments, i quan tot s'ha parat, ha quedat sols el record, com si hagués sigut una visió. Hem cercat, i ho fem encara, una fotografia dels últims dies del seu treball mentre la feina llua en les mans i cares dels antics obrers, però fins ara no l'hem pas trobada.

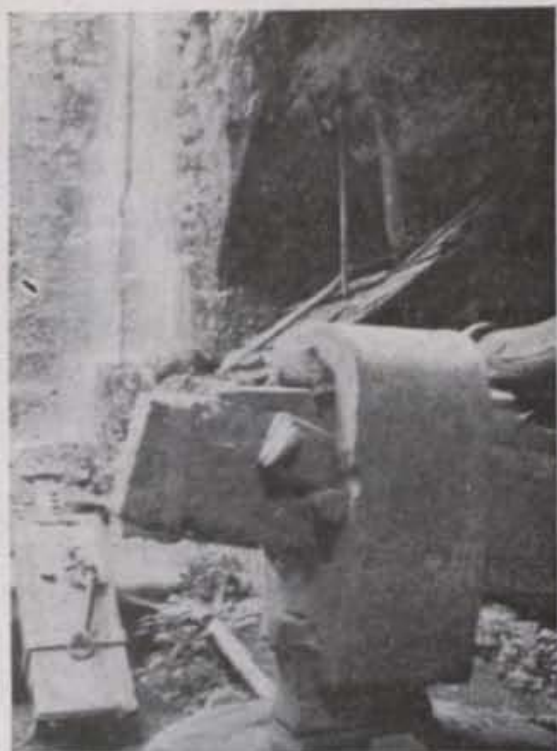
Hem dit que els temps canvien. Aquesta farga ja havia sigut renovada i perfeccionada al segle XVIII. Una altra farga que hi ha més enllà del Tech, ha sigut transformada recentment en una centraleta productora d'electricitat. El mineral és avui dia portat més lluny, on altres procediments permeten obtenir el ferro i l'acer a més bon preu. Mes, anant el temps, les coses tornen, i l'aigua i el foc s'han tornat a agermanar. Dels seltants d'aigua en surt l'energia elèctrica per a l'obtenció del ferro en la electrometal·lúrgia, i l'aigua fa el foc i el foc fa el ferro, i altre cop a casa nostra ha rebrotat l'antiga indústria per un procediment modern. Som al començ, tot just, i la tasca feta és grossa; vora els Pirineus surten i sortiran les noves mineries, mercès a la terra mare nostra i a n'aquesta sava que ens donen els rius que d'ella surten. De les entranyes dels Pirineus sortiran els minerals, que són riquesa, i com una cabellera de Samsó, els seus rius i els seus vents ens donaran la força i l'energia.

Tinguem un bell record per la farga catalana, però tinguem també una esperança plena pel demà que va venint. Dels Pirineus som fills i el nostre esguard va enlaire.

Jordi ROCABRUNA

Les eines

El mall petit

BIBLIOTECA PARTICULAR
ESTANISLAU ROIG GINGI
— BARCELONA —

ANGOIXES D'ENAMORAT

Per Josep M.ª SALAS JULIÀ

I

En aquell cel-obert, tot ell emblanquinat i polt, es deia que hi regnaven per complet les cançons populars de la nostra terra acompanyades sempre de les més fresques rialles... En una paraula: aquell cel-obert era anomenat pels propis estadants pel sobrenom de «cel-obert de les cançons i de les rialles».

Totes les finestres restaven closes, més ben dit, totes no. N'hi havia una, poiser la més ampla i la més vistosa de totes, que conservava sempre la vidriera lleugerament ajustada i llurs finestrons oberts de bat a bat.

A través dels vidres, nets i clars, hom podia veure-hi una estança espaiosa ocupada per una munió de tamborets que romanién al voltant d'unes llargues i estretes taules on s'hi veien escampats pel damunt i sense cap mena d'ordre tots els útils de que se serveix tota bona modista; coixinets petits y grossos, curulls d'agulles de picar i de cap; estissores, les unes lluntes, unes altres un xic ennegrides per l'us quotidià; d'altres més diminutes, pròpies per brodar, feien companyia a les de tamany més gros; refolls i retallets de totes formes: sedes, percales, forros, crespons i de mil classes de roba, contribuïen també al desordre que damunt de les taules imperava.

Després en un angle de l'espaiosa habitació, romanién agermanats, tres maniquís completament deshabillats que esguardaven amb cert aire d'enveja i gelosia a altres tants que enfront d'ells lluïen formosos trajos de «soirées».

Les quatre parets eren adornades amb figurins de la moda femenina de l'actual temporada, cuidadosament enmarcats dins formosos quadros; penjarròbes d'on queien, encarrarades, les bates del personal i finalment, un mirall de lluna clara, acabava de decorar aquell gran taller de modistes.

Tot això era lo que tothom podia veure-hi durant les hores inhàbils, que tot el personal n'era absent.

Doncs era d'allà, d'aquell gran taller, d'on sortien les cançons que embaumaven l'aire d'aquell pacífic cel-obert següides de fresgues rialles que encomanaven l'alegria als diferents estadants.

Aquella finestra que donava claror dins el taller, tenia al seu costat (com si volgués fer-li companyia durant les hores tristes que el més pregon silenci regnava) una companyia seva: una finestra completament igual de dimensions i d'arquitectura.

Eren a l'igual que dues germanes bessones, que han viscut, han jugat i han estudiat juntes durant llur infantesa, però que quan han sigut grans, han esdevingut completament oposades en el fer i en el pensar, veient-se obligades a romandre juntes però lleugerament separades, tirant cada una pel camí que li ha semblat més planer i més adient a llurs inclinacions.

Doncs aquella finestra que feia costat a la que comunicava en el gran taller, era notable als ulls del bon observador pel sol fet de que les seves vidrieres eren sempre tancades, deixant veure a través del vidre, — curiosament coberts amb papers pintats de gust exquisit — una dolça llum que s'apagava invariablement vers mitja nit, i a voltes — quasi sempre en reveilles de festes — en hores avançades de la matinada.

Tant sols uns pocs instants cada matí, restava oberta de bat a bat, la finestra aquella que les modistes del gran taller havien batejat amb el nom de «la finestra de la dolça llum».

Era llavors quan s'hi veia una bona dona amb mocador al cap, la qual tenia cura de la neteja d'aquell despatx. De primer escombrava, i després, amb un gros i espès plomall, anava treient la pols que durant el dia s'havia ensenyorit dels mobles i dels objectes que damunt d'ells romanién.

Perquè aquella habitació devia ésser segurament la cambra estudi d'un enginyer, a jutjar pels diferents útils que es veïen escampats pel damunt de la taula i dels variats dibuixos, que com a decoració, queïen aplomats en les parets.

Els pocs mobles que ocupaven l'habitació, — una taula-ministre, una biblioteca curulla de volums, tots ells ricament enquadernats; després, més avall, al fons, un sofà i tres cadres al seu entorn tenint al bell mig una tauleta... — eren tots ells luxosos i la més refinada pulcritud s'endeïnava desseguida en llur disposició.

Eren tots aquests petits detalls els que el bon observador hauria notat, durant els pocs instants, els justos en fer l'endrega y neteja, que la finestra aquella, dita de la «dolça llum», restava oberta de bat a bat.

II

Aquell matí, en Frederic comparegué a son despatx més dejorn que els altres dies. Un treball urgent que li havia sigut reclamat la veslla anterior i que ell s'havia compromès a enllestir-lo per l'endemà a primera hora, va ésser el motiu poderosíssim que el feu comparèixer dues hores abans de la que tenia per costum arribar-hi.

Hi arribà en el moment precís que aquella bona dona es disposava fer l'endrega. A n'en Frederic li costà qui sap-lo convèncer-la de que aquell dia fes festa, que no netejés, que reposés... però ella seguela les seves exclamacions y procurava donar a entendre al «seu senyoret» de que aviat estaria llesta... que la deixés, quan menys, treure la pols i airejar l'habitació...

Per li cedí amb un «... si vosté ho vol, faci la seva voluntat», i se n'anà rondinant entre-dents, sabent-li greu no haver pogut fer la neteja en el despatx del «senyoret».

Una volta sol, en Frederic encengué el llum elèctric de sobre-taula, — un d'aquests llums flexibles i vincladissos que s'aboquen per complet damunt la taula — i començà treball urgent que ell havia donat paraula d'entregar l'endemà i pel qual havia malinejat.

Treballava amb delit, amb veritable afany d'acabar aviat la tasca promesa, puix en Frederic era d'aquests que quan donen una paraula, la compleixen i baix cap pretext consenten en trencar-la.

«L'home proposa i Déu disposa» ben clar ho diu l'adagi. Així també li passà a n'en Frederic aquell dia.

No feia encara una mitja hora que treballava, quan es veié obligat a interrompre la feina, vulgues no vulgues.

Es veu que en l'habitació del costat, en el gran taller de modistes, s'anava apropant l'hora d'entrada del personal empleat. Aquest anava arribant, es despullava del vestit de carrer i es vestia amb el de treball. Però com que mancaven encara uns deu minuts per les vuit — hora de començar —, es compliaven les alegres modistes en anar comentant els gestes del dia anterior, que havia estat festiu.

Llurs converses arribaven, apagades, al despatx d'en Frederic, talment com un borgit de borinots—així ho deia ell— que el privaven de prosseguir el seu treball, treball que, com tots on hi entra el càlcul, aima el més pregon silenci i la més refinada quietud.

Ben assentat en el seu silló, darrera la taula-ministre, amb un posat de paciència, anava contemplant el seu rellotge-pulsera, esperant amb fretura les vuit, hora que ell creia acabaria el borgit i podria continuar el seu treball, interromput forçosament per les circumstàncies.

Pocs minuts mancaven encara per l'hora per ell tan desitjada i en aquest interval de temps, el borgit anava augmentant de tal manera, que en lloc d'un taller, gairebé s'hauria dit que en el pis del costat hi havia un gran safareix de bugaderes, però d'aquestes *tan bugaderes*.

Per fi, el rellotge-pulsera senyalà les vuit, i quasi al mateix temps, el timbre estrident del gran taller anunciant l'hora de posar-se al treball, arribà a les oïdes d'en Frederic, qui, en sentir-lo, no pogué menys de respirar amb satisfacció, acompanyat d'un «Gràcies a Déu».

Per fi el deixarien treballar aquelles noies. Així ho creia ell i, en realitat, així fou, però per un curt espai, tan sols per un quart d'hora. Tantost el gran rellotge elèctric senyalà les vuit, anunciant-ho per mitjà del timbre estrident que hi anava en combinació, les converses s'interromperen i cadascú se n'anà al seu lloc a treballar.

El silenci durà pocs instants, puix que encara no feia una mitja hora d'haver començat el treball, cançons tendres i melodioses anaren brollant dels llavis gentils de les modistes, quines cantúries tenien la virtut de fer més agradable la feina i no adonar-se tant de lo lluny que era l'hora de plagar.

En Frederic s'enfatisà de mala manera. Seria la primera vegada que trencaria la paraula donada. Els altres dies no es sentien pas les cançons i la xerrameca d'aquelles noies; els altres dies bé el deixaven treballar; com podia ésser, doncs que, precisament aquell matí que s'havia compromès a deixar l'est aquell treball, el destorbessin? Malviatge aquelles «mosses»!

Completament contrariat, veient fracassar els seus propòsits, s'aixecà nerviosament del seu silló i, amb les mans a les butxaques dels pantalons, començà a passejar d'un cantó a l'altre de l'habitació, tot ell frisós, rumiant un pretext a dir per tal de mostrar una argumentació lògica i així excusar-se per no haver complert la paraula donada formalment.

En mig de les seves «cavilacions», es velé novament interromput per una veu dolça, harmoniosa, tota ella melodiós, que, traspasant el débil embà, anà a caure a les oïdes d'en Frederic, talment com la cantúria d'un rossinyol en plé bosc embadaleix al caminant que s'escau a passar per dessota l'arbre, hostatje de tan bell cantaire.

La modista aquella, que tan bona veu posseïa, es veu que agradava a les seves companyes, puix mentre ella cantava, hi havia una quietud, que hom hauria dit que era tota sola la que tan meravellosament sabia interpretar les cançons populars de la nostra terra.

Aquell jorn escollí una de les més boniques, i fins m'atreveiria a dir que la cantà amb més refinament que altres dies. Aquella dolça veu tingué la virtut de fer allunyar del pensament d'en Frederic el seu deure, les seves «cavilacions» i àdhuc la seva indignació envers aquelles «mosses» desaparegué per complet; i tot això mercès a aquella veu, que tot just començava la cançó i ja tenia conquerida l'admiraçió del seu novell, a la vegada que insospitat veínet.

Les primeres estrofes sobtaren a n'en Frederic dret al mig del despatx, amb els braços creuats i amb l'esguard clavat en la paret, com volent-la traspassar.

La veu, la melodiós veu, començà a cantar:

*«A la vora de la mar
n'hi ha una donzella
que brodava un mocador
que és per la reina.
Quan ne tou a mig brodar
li manca seda.»*

*Gira els ulls envers la mar,
veu una vela.
Veu venir un galló
tot vora terra.
Ne veu un mariner
que una nau mena...»*

La cançó aquella l'havia sentit moltes vegades en Frederic, però assegurà que mai l'havia sentit cantar amb tan bon gust ni exquisidesa. Perquè, veritablement, aquella modisteta posseïa dots per esdevenir una cantatriu: veu sonora, argentina talment un reflex de rossinyol, afegint-hi, a més, un accent en pronunciar les diverses estrofes tot ell planyivol, com si fos ella mateixa la protagonista de tan formosa cançó.

Això féu que en la pensa d'en Frederic aparegués per primera vegada l'imatge de la desconeguda donzella, figurant-se-la a la seva manera i tal com ell li hauria agradat que fos.

Mentre ella anava desgranant les diferents estrofes, ell s'anava modelant, dins el seu pensament, la modisteta gràcil, encisera, potser formosa... qui sap? Se la imaginava de cabell castany daurat, pentinat a la manera de la noia catalana: cabell endarrera, recollit i forma monyo; cara somrienta, tenint per ulls dos trocets de cel blau i per boca un brollador d'algua cristallina, que al caure produïa un soroll, de rialles ingènues, pròpies de la joventut catalana.

En quant a la figura, se la figurava atraienta, vistosa... però, per què pensà en això, si no era necessari? Ella

tingués bonesa de cor i fos misericordiosa pel desvalgut; posseís aquesta gran mercè que Déu dona als que l'estimen i que s'anomena pietat; fos ben patriota, i essent-ho no cal dir que estimaria lo nostre de veritat, i no hi ha dubte que seria una bona mestresseta per portar la casa; una bona muller, fidel i amorosa al seu espós, i més tard, si Déu volgués concedir-li fillets, una mare amatíssima i exemplar.

Així és com ell volia trobar una companyona; no li exigia formosura, però sí que reunís totes aquestes qualitats. Ben bé prou que en coneixia de noies, i no de classe obrera, no; totes les que coneixia eren, totes elles, elegantíssimes, de bella figura, i algunes, filles de persones il·lustres, quins cognoms eren notablement coneguts dins la bona societat barcelonina.

Però de totes no n'hi havia cap que l'hagués interessat gens ni mica. Havia tingut ocasió de tractar-les, i més d'una l'hauria enganyat considerablement si ell hagués obrat a la lleugera.

I ara, ves quí li tenia de dir que una senzille modisteta, que no la coneixia i ni tan sols s'ria res d'ella, l'hagués interessat pel sol fet de sentir la seva veu a través d'un débil embà interpretant una de les cançons més populars de la terra.

Tot de sobte, aturà la marxa dels pensaments i de les il·lusions que respecte d'aquella donzella s'estava fent, per tal de poder escoltar les darreres estrofes, que arribaren a les seves oïdes amb un accent de tristor, planyideres, com si, en realitat, fossin viscudes:

«...De tres germanes que som,
sò la més bella;
la una en porta vestit d'or,
l'altra de seda,
i jo, pobreta de mi,
de sargil negre.
La una és casada amb un Duc;
l'altra és princesa,
i jo, pobreta de mi,
sò marinera...»

— Oh, no; no seràs marinera, no, que seràs reina, puix tu del meu cor seràs companya!... — exclamà en Frederic, ple d'entusiasme i omplert d'amor per aquella desconeguda modisteta.

Tan bon punt fou dita la seva exclamació, es sentiren forts picaments de mans, a l'ensemps que veus clares remerciaven a la cantatriu amb mots jolosos, que palesaven l'entusiasme i goig amb que havien anat seguint la cançó.

Tot de sobte, i per medi d'una veu més potent que per damunt dels picaments i de les altres veus es deixà sentir, en Frederic pogué saber el nom de la modisteta interpretadora de la cançó.

— Molt bé, Angelina, molt bé! — havia dit la veu, plena d'entusiasme, mentre els picaments es perllongaven.

De cop i volta, aquests s'interromperen, com tallats en sec, sens dubte—així ho pensà en Frederic—, per la sobtada presència en el taller de la mestressa o de l'encarregada.

El silenci imperà altra vegada; però en lloc d'omplir de joia i alegria an en Frederic, com abans, l'omplí d'enyorament. Però, què hi feia que no continués cantant aquella donzelleta, si encara repercutia en son cor el so de la seva veu, i, lo que és més encara, sabia el seu nom, nom que, en realitat li corresponia: Angelina, això és, Angel?

I amb el record d'ella, que ell s'havia forjat i que no podia veure's de cap manera desil·lusionat, continuà el seu treball amb més activitat que quan havia començat.

III

Quinze dies havien passat d'ençà d'aquell jorn memorable que s'havia deixat sentir, per primera vegada, aquella veu tan dolça com harmoniosa, i durant aquest interval de temps, en Frederic havia anat cada dia a son despatx a les set del matí, pretextant de que tenia molta feina; però la feina que, en realitat, el preocupava, era la d'observar atentament, fixant l'esguard, darrera el mirador de la porta del pis, l'entrada de les modistes empleades en el taller instal·lat en el pis del costat del que hi tenia en Frederic el seu «bureau».

Tres vegades més, descomptant la primera, havia tingut ocasió de sentir-la novament la dolça veu d'aquella «tal» Angelina; però, si era veritat que la cançó interpretada per tan bonica veu el captivava meravellosament, també tenim d'afirmar que la seva més constant preocupació era la de conèixer personalment a la xamosa cantatriu que ell havia sentit com l'anomenaven amb el bonic nom d'Angelina.

Era per això mateix, per lograr aquest fi, que en Frederic entrava en funcions de detectiu. Tan bon punt arribava al despatx, es posava darrera la porta, i mig obrint la petita reixeta del mirador, observava atentament totes les modistes que anaven entrant en el pis del costat.

I cada dia abandonava el seu lloc d'observació desil·lusionat i desesperanat. Aquella figureta gentil i bonica de la qual ell havia tingut la gosadia d'enamorar-se i que s'havia modelat el seu gust dins son pensament, no trobava encarnació real en cap de les modistes del gran taller.

Però vingué un dia en que la casualitat prengué cartes en l'assumpte, fent per manera de que aquelles dues ànimes selectes, sadollades d'amor, es coneguessin, en parlessin i tot parlant-se els escometés la simpatia, qui es cuidaria bé prou de lo demés una vegada hagués pogut endinsar-se en llurs cors.

Va ésser un dia, al mig dia, en plegant del despatx ell, en sortint del taller ella.

Per no trobar-se amb la sortida de les modistes, ell plegava un quart més tard de la sortida d'elles. Ella també, com que no era com les altres, que tan bon punt sentien el timbre deixaven la feina en sec, sinó que continuava el repunt o la basta fins a deixar-ho tot llest, sortia un xic més tard que les seves companyes. Però aquell dia, entre treure's els fils que havien quedat enganxats en la faldilla, arreglar-se uns quants cabells que, més rebecs que els demés, s'escampaven del pentinat, i respallar-se l'abric, que alguna companya barroera i poc cuidadosa en treure el propi l'havia fet caure a terra, tardà un xic més que de costum a plegar.

Per fi, un cop arreglada, es dirigí a la porta del pis. L'obrí, traspassà el portal i, d'esquena a l'escala, la tancà. Fou al tornar-se quan es velé sorpresa al veure en el mateix replà i en el pis del davant un jove que, amb la clau al pany, li donava els volts necessaris per tal de deixar ben tancada la porta.

El jove aquell, que no era ningú més que en Frederic, tingué d'apartar-se per tal de deixar pas an aquella damisel·la. Doncs fou en aquell moment quan el portamonedes d'ella anà a caure quasi als mateixos peus d'ell, qui, amb un gest decisiu a la vegada que elegant, s'ajupí i li donà, tot dient-li:

— Servidor de vostè...
— Oh, moltes gràcies...—barbotejà ella, esdevenint roja com una cirera.

Ell, al sentir aquella veu que regraciava el seu petit a la vegada que insignificant servei, li recordà la veu d'aquella cantatriu que sentia a través de l'embà del seu despatx, i recordant-se del seu nom, afegí:

—No hi ha per què dar-les, Angelina.
— i, ai, que em coneix, potser? Jo no tinc pas el gust de recordar-lo a vostè—continuà ella, ja asserenada i tranquil·la d'ànim.

—Ja ho crec que la conec; tot just fa uns quinze dies...
—Jo li prego, faci'm memòria; no recordo...

—Oh, no cal que li recordi, perquè vostè és la primera vegada que em veu i que m'enrahona... Jo, en canvi, si bé és la primera vegada que li parlo, ja fa dies que la conec; i per cert que la meua pensa, al crear la seva figura, que coneixia només per la seva dolça veu, no em va ésser infidel al retratar dins mon pensament la seva gentil personeta...

—No l'entenc ni gots; la veritat, no sé a què pot referir-se.

—Vostè no sap a què em refereixo perquè no em coneix. Jo soc l'habitant que tanca darrera seu la finestra de la dolça llum. Soc el veí de vostè; tinc el despatx al costat del despatx on vostè cus... Va ésser un dia que vaig matinejar per deixar llest cert treball, quan vaig conèixer la seva veu interpretant *El mariner*, cançó popular que havia sentit cantar moltes vegades, però mai amb tanta justesa com aquell dia...

—No digui això; la meua veu es com tantes n'hi ha...
—La seva veu no és com tantes n'hi ha, no; això sí que li puc assegurar jo. Tantes com n'he sentides de veus de gentils damisel·les i cap ha sabut encendre en mon cor la flama de la simpatia... Ja sé que les meves paraules seran rebudes per part seva amb suposada ironia, tal vegades ridícules o potser les creurà dites en uns instant de galanteria. Si vostè sapigués els instants que he passat recordant la seva imatge que prèviament m'havia forjat, tal vegada em lindria en un concepte ben diferent del que ara es just i natural em tingui...

Mentre ell anava parlant, ella esdevenia tantost roja, tantost es complavia obrir i tancar el seu elegant moneder. Ell continuava parlant, i les seves paraules anaven guanyant un bocí de cor de l'Angelina a mida que anaven succeint-se.

—Jo crec que el tenir constantment gravada en el pensament la figura d'una donzelleta, és que se li porta efecte. I així és, no sap a quin grau arriba el meu envers vostè, a julgar per lo seguit que la seva atraienta personeta ha imperat en mon cor

—Però si no em coneixia, no entenc com pot haver nascut en vostè, l'afecte que diu em professa — s'atreví a dir ella, amb el cap baix i sense deixar de jugar amb el seu portamonedes.

—Ha nascut d'una manera que jo prou em sé, però que no sabré explicar. En un taller de modistes, on de segur si barrejen opinions i criteris ben diferents i variats, on no fotes les noies tindran les mateixes diversions ni els mateixos sentiments; sentir-les cantar mentre estiren l'agulla cuplets forasters de parla estranya y la majoria de les vegades mancats de moral-tal causa veritable pena a la persona que per atzar o per voler de Déu, arriba a les seves oïdes tal cúmul d'equivocacions. Però quan tot de sobte, una veu més potent i entonada que les altres, s'aixeca per damunt de tanta brufida — permeti'm la paraula — i dona a conèixer una cançó popular de la pàtria, que per més vella que sigui sempre dona gust d'escoltar-la, al arribar a oïdes de la mateixa persona que habans ha escoltat tanta *fullaraca*, no pot de menys que remarciar interiorment, sinó d'altra manera, a la gentil cantatriu, entrant-li en aquell moment la simpatia... I això és lo que m'ha passat a n'ha mi. La simpatia envers vostè ha augmentat de tal manera que ha esdevingut efecte. La meua companyona de tota la vida me l'havia ideat al meu gust, dotant-la de les mateixes costums i opinions de que jo en soc posseïdor; en quan a figura me la imaginava tan igual de vostè que al moment de veure-la, m'he preguntat a mi mateix si somnava o en realitat estava després. I ara que la conec, arribat l'instant tan esperat, no goso a dir-li lo que el meu cor em dicta...

—Digui, digui... —contestà ella, amb veu tremoladissa a causa de l'emoció que experimentava.

—Doncs, ja que ho vol, li diré. M'autoritza, volguda Angelina, de que l'acompanyi cada dia en venir i en plegar del taller, esdevenint així el seu companyó, que pot estar certa la guardarà de tot perill? M'autoritza de que li parli i depositi en vostè tot l'afecte que omplena mon cor, talment com si fos la meua confidenta i la meua bona consellera? Si vostè autoritza tot això que deixo dit,estic cert que a mida que anirem tractant-nos, esdevindrem tan necessaris l'un a l'altre, que llavors, i sense cap mena de vacil·lacions ni dubte, per part seva, en lo que es refereix als meus antecedents, podré anar a demanar als seus volguts pares la seva mà... Què m'hi diu? Em permetrà tot això? Què em respon, Angelina?

Mentre una forta i efusiva estrefa de mà preliudava aquell idil·li, tan tendre com sincer, que tan aviat s'iniciava, dels llavis d'ella brollà la paraula, aquella paraula tan destijada per en Frederic.

—Sí, li permeto.

LA SARDANA TRIOMFANT

Nombrosos grups de sardanistes, emplenen de gom a gom, la Plaça de la Cascada del Parc de nostra ciutat; executant-ne les mil filigranes que nostra dansa típica i airosa, engloba en si

(Fots J. Ens)

Petites proses

Hem anat al parc. Al vell parc de Barcelona que és l'ossada del que era anys enrera; al parc que quan erem joves hi anàvem de la mà de l'àvia i hi caçàvem papallones. Aquell parc que un dia va començar a profanar el «Saturn» amb les seves atraccions grolleres i que avui és jaç de dormilegues i passeig de timadors i gent d'ofici desconegut.

Tot i amb el mal dia que ha fet enguany, hi hem vist molta quitxalla; tots caminaven amb el seu paquet sota el braç o dintre d'una bossa. Aleshores hem pensat en el dijous gras. I ens hem fixat més i més amb l'espectacle que es representava davant nostre...

La clàssica truita daurada, amb unes rodanxes de butifarra catalana, reposava sobre una llesca de pa. Al voltant de la cistella hi havien uns quants nans, entre ells una senyora — que ens ha semblat mestressa — que té més paciència que anys.

Hem arribat a casa. I no podent resistir la temptació ens hem emportat per a berenar una truita, que, després, al despatx, fugint de les serioses mirades de l'apoderat i del rondinaire burguès, ens hem menjat a intervals.

Hem volgut celebrar també el dijous gras!

Joan TRULLAS I RIERA

Aquest número ha passat per la censura militar

INFORMACIÓ

Europa - Sans

El primer gol de l'Europa, d'un cap d'en Cros rematant un corner

FUTBOL

El Campionat de Catalunya

Novament incompleta la darrena jornada de campionat, queda aquest ja saldat, excepte en el partit Barcelona-Terrassa que per intervencions d'elements del tot agens a l'organisme futbolístic, fou sospès per la primera autoritat governativa.

No serem nosaltres qui, i menys des d'aquestes pàgines, sostindrem una polemica sobre l'evident extralimitació de reglaments que en la suspensió d'aquest partit hi ha hagut, però sols farem notar el funest precedent que s'ha sentat, i que posa en mans dels clubs una arma formidable per els seus futurs plans polítics i que dins d'aquest terme, evidentment seran poc deportius.

Mes tanquem aquesta curta digressió esperant que la Federació catalana, delimitarà els límits a seguir i que en aquesta ocasió han sigut atropellats.

Mancant celebrar al Barcelona el seu partit amb el Terrassa, pot dar-se ja per segur que continuarà detentant el campionat, puix amb un sol empat que obtingui ja superarà la puntuació de l'Espanyol que quedarà definitivament a segon.

El Sans, derrotat en l'últim partit, ocupa el tercer lloc, quedant el Terrassa en quart, això suposant en el lògic triomf dels blau-grana.

L'Europa, quelcom separat en punts, però en quint lloc de la classificació, ha tancat un campionat de resultats evidentment desastrosos, amb un magnífic triomf sobre el Sans, que ha privat a aquest de disputar el segon lloc, quan no el primer.

Martinenc i Gràcia, continuant empatats a 9 punts per el darrer lloc.

En el grup B. la situació ha tingut poques variants, alcançant el Júpiter acabar el campionat, sense perdre un sol partit.

L'Iluro, classificat segon, després un magnífic campionat, ha sigut netament vençut per el Badalona, que estava classificat penúltim, quin lloc ha passat ara a poder del Reus, que junt amb el Port-Bou, tindrà que celebrar els partits de Promoció amb els campions de segona categoria.

Atlètic i Avenc, permuten son lloc, restant classificats en tercer i quart respectivament, mercès al resultat de un a zero a favor de l'equip de Sabadell, que es donà el passat diumenge.

I el Lleida, resta en fi, en quint lloc, davant del Badalona, amb un punt d'aventatge.

Aquesta és, doncs, la classificació final en el campionat de Catalunya, puix descomptant l'empat entre el Martinenc i el Gràcia, que es decidirà en nou partit, i el partit a celebrar pel Barcelona i Terrassa, de quin examen general en surt el Barcelona amb més probabilitats de guanyar i que és d'esperar no desaprofitarà, els demés llocs estan ja definitivament adjudicats.

Europa - Sans

El segon gol marcat per en Cella, no obstant els esforços d'en Pedret

ESPORTIVA

Cap campionat s'havia desenrotllat a Catalunya amb l'intensitat i emoció del present.

La perspectiva d'obtenir el títol per part dels quatre primers classificats, donà lloc en la darrera jornada, apart del partit entre el Barcelona i Terrassa, que en escriure aquestes ratlles no es sap encara quan es farà, a uns magnífics i disputats partits, dels que sobresortí per son emoció desenrotllament, el de l'Europa i Sans, quedant guanyador l'equip europeu per 2 a 1, marcats per en Cros i en Cella, i per en Monleon el del Sans.

Partit disputadíssim fou també el que en llur camp, celebrà el Gràcia amb el Martinec, quin resultat d'empat a 2 gols demostra la manifesta igualtat de forces.

A Sabadell, l'Espanyol, jugant-se una carta definitiva i mercès a la malaurada tarda d'en Llauger, sols pogué obtenir un empat, amb tot i la formidable defensa de son marc, que en Zamora efectuà.

Sabadell - Espanyol

Zamora, impotent, veu entrar en sos dominis la pilota que dona l'empat al Sabadell

HOCKEY

El Reial Polo Jockey Club, guanya brillantment el Campionat d'Espanya

Igual que el passat any a Madrid, l'onze del «Polo» ha conseguit adjudicar-se el campionat, amb la variant de que així com la victòria de l'any passat fou justa, la de 6 goals a 1 d'aquest any, no deixa lloc a cap dubte.

L'equip del «Polo» s'ha mostrat netament superior, però sens que l'«Atlètic» madrileny sigui un onze despreciable, al contrari, no es equip per perdre per 5 gols en contra, nes la sort aquesta vegada els ha sigut completament desfavorable.

Els gols han sigut marcats els del «Polo», el primer per en Giró en magnífica arrancada personal. El segon és marcat per l'Isamat, aprofitant una falsa sortida del porter madrileny que ha flaquejat molt, logrant l'«Atlètic» marcar un magnífic xut que el porter del «Polo» no arriba a deturar. Saprissa es l'autor del tercer i l'Herberg del quart, marcant en Rierola i l'Isamat el quint i sext respectivament.

Del «Polo» es distingiren en Lobo i germans Isamat, en Giró, Saprissa i Rierola, i dels madrilenys n'Urquijo, en Triana i els dos Satrústregui.

Sabadell - Espanyol

Una pilota durament disputada en mig del terreny

ATLETISME

El X Cross nacional

Magníficament organitzat i en un recorregut admirable, tingué lloc aquesta manifestació atlètica, que donà un gran triomf als corredors catalans, amb tot i que no pogueren alcançar el primer lloc.

Una malaurada caiguda d'en Miquel que portava el cap dels corredors, quan mancaven dos quilòmetres per el final, privà al nostre representant el classificar-se en primer lloc, arribant 22 segons després que n'Amador Palma, que per cert tingué una part de culpa en la caiguda d'en Miquel, del que procura

desfer-se'n puix ambdós sostingueren un continuat cos a cos durant tota la carrera. Pel poc espai de que disposem, sols donarem la classificació dels tres primers, que foren : Amador Palma, de la Federació Biscaïna, en 40 m. 59 s. Joaquim Miquel, de la Federació Catalana, en 41 m. 21 s. ²/₅. German Campo, de la Federació Biscaïna.

Però el triomf dels catalans fou en la classificació per equips de cinc corredors, en la que obtingué una neta victòria : Primer, equip de la Federació Catalana, 2 + 4 + 5 + 6 + 10 = 27 punts. Segon, equip de la Federació Biscaïna, 1 + 3 + 23 + 33 + 35 = 96 punts. Tercer, equip de la Federació Guípuscoana, 7 + 8 + 20 + 31 + 41 = 107 punts.

El triomf ha sigut doncs, com es veu, magnífic, i no es recorda classificació tan brillant en cap dels anteriors Cross.

L'organització perfectament acurada mereix nostra més entusiasta felicitació, el mateix que als voluntariosos corredors que tan gran triomf han alcançat per els colors esportius de Catalunya.

FEBER

El X Cross nacional
Amador Palma, de la Federació Biscaïna, actual campió de Cross

El X Cross nacional
Miquel i Palma en emocionant cos a cos, que durà tot el recorregut

El II circuit del Penadès
Un moment de la cursa ciclista per a corredors de segona categoria

T. S. F.

La Radiotelefonía a la via pública

A certs indrets de Nova-York foren col·locats pels carrers, aparells receptors automàtics semblants a les bàscules de pesar. Introduint una moneda de coure en el forat recaptador, l'aparell de radiotelefonía es posa en contacte per a funcionar durant el terme de 5 minuts, passats els quals es necessari introduir noves monedes, si es desitja continuar escoltant per mitjà del sosdit aparell. La finalitat d'aquest, quina fotografia en dona bona idea, és la del comerciant que per els seus quefers no li és possible assistir a la borsa a l'hora precisa de donar-se les cotitzacions, assabentant-se per aquest mitjà de totes llurs atribucions, tal com escau a la característica dels comerciants nordamericans.

El modern Rei d'Orient va parlar als petits americans en la vetlla de Nadal, per mitjà de la Radio

Una bella festa fou la que es va preparar per els petits americans en la vetlla de Nadal. L'adjunta fotografia mostra el Rei d'Orient parlant davant del micròfon d'una emissora de Nord-Amèrica, passant de la ratlla de cinc milions els radio-oients, entre ells dos milions d'infants, els quals restaren encisats al sentir la paraula del venerable rei.

És una nota simpàtica que cal que els catalans tinguem en compte, per a l'il·lusió que això desperta als nostres petits.

Altra aplicació de la radio al carrer

Van adaptant-se als més importants basars els altparlants com a mitjà de propaganda. D'aquesta manera el públic, estacionat a 30 ó 40 metres de distància dels edificis comercials, va informant-se dels articles, novetats i preus de reclam. Així ho ha establert un comerciant de Berlín, amb resultats ben positius de venda.

Això sols té de novetat l'aplicació comercial, ja que quan les Autoritats civils i militars es possessionaren de l'actual Diputació de Barcelona, foren col·locats altparlants Bell a la Plaça de Sant Jaume, a fi de que es poguessin sentir des de fora els discursos que es pronunciaven a dins d'aquella institució.

Quan la fira de mostres celebrada als edificis de Montjuich, també s'ins-

Immens altparlant col·locat al ferrat de l'edifici d'un comerciant de Berlín, com a mitjà de propaganda dels seus articles

tal·laren quatre altparlants Bell, des dels quals s'hi anunciaven diàriament les cases comercials, i la Junta de la fira ho utilitzava pels avisos oficials.

És d'esmentar, per cert, que a dins l'edifici es perdé una nena de tres anys, i que al donar-ne coneixement a la Direcció, se'ls acudí anunciar-ho, donant les senyes, per mitjà de l'aparell de radio, i al sentir-ho els concurrents, es fixaren amb les criatures que deambulaven pels seus voltants, trobant, als pocs moments, la que es recercava.

També foren instal·lats a l'exterior de l'Hotel Colomb, tres altparlants, quan s'inauguraren els concerts de Radio Barcelona.

Segons noves que tenim, a no tardar, la Western Electric «Bell» trameirà un camió on, expresament muntat, porta un potent receptor i quatre altparlants, el qual seguirà tots els pobles, per a fer sentir els concerts de l'emissora instal·lada a l'Hotel Colomb amb una potència de so musical i de veu humana com encara no se n'ha sentit mai cap.

La instal·lació per la Western Electric «Bell», dels quatre altparlants que figuraven a la Fira de Mostres de Barcelona, l'any passat

Les antenes i les seves vàries aplicacions

Comença ja d'ésser un problema en les ciutats populosos com Barcelona, la instal·lació d'antenes que assegurin una recepció perfecta, principalment si es tracta de rebre estacions estrangeres, doncs és freqüent d'haver-hi en una mateixa casa diferents antenes exteriors.

Sense això, per altres circumstàncies especials, com són proximitat de l'estació emissora, potència de transmissió, capacitat de recepció de l'aparell radio telefònic, etc., etc., l'aficionat es veu obligat a enginyar-se la manera de resoldre la instal·lació d'antenes, a l'abast de les seves facultats. D'aquest esforç d'enginy n'han sortit una col·lecció de mostres que per la seva originalitat reproduïm aquí gràficament

amb el bon desig de il·lustrar als nostres amables llegidors, deixant de banda tot el que es refereix a la part tècnica, ja que d'ella se n'ocupen molts tractats de Radiotelefonía. Algunes de dites antenes, tal com la del quadro plegable i la de la bicicleta, permeten la instal·lació ràpida de l'aparell radiotelefònic en qualsevol lloc, augmentant, així el goig de les excursions.

Cal posar tota la cura en escollir el model d'antena, ja que ella, la major part de les vegades, es la causa d'una bona o dolenta recepció.

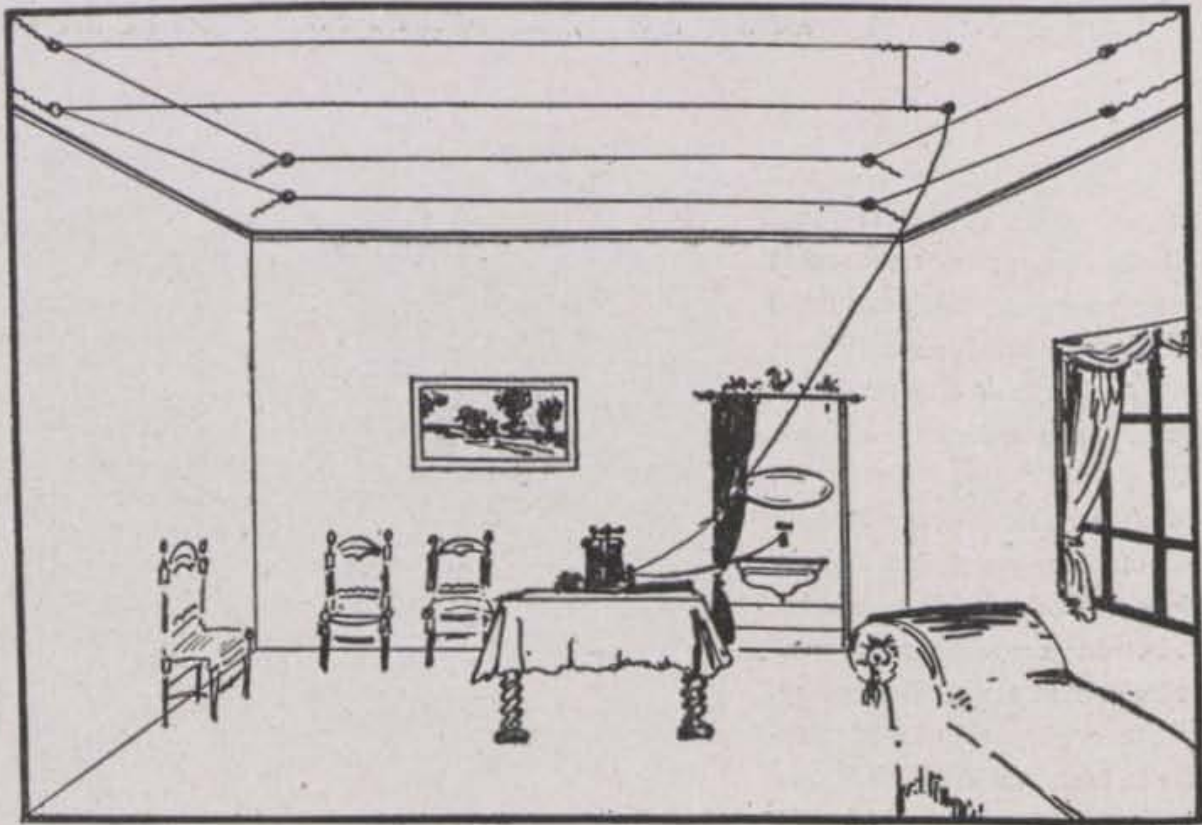
Original instal·lació d'antena portable per rebre audicions locals

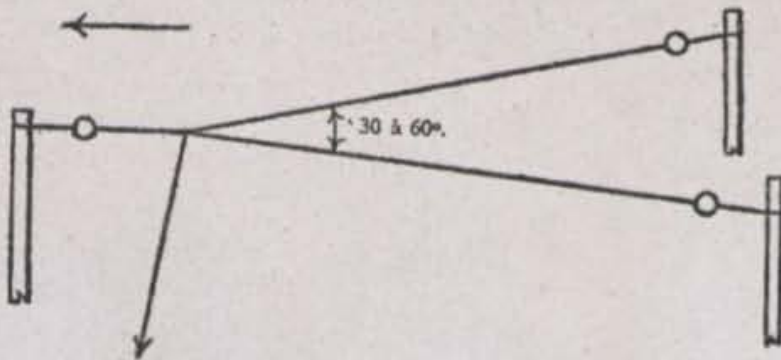
Model d'antena circular; la seva característica, a més d'una bonica presentació, és el lloc reduït que ocupa i la seva facultat d'orientació

Talment com un paraigua, aquesta antena ofereix l'avantatge de poder portar-la de viatge i ésser instal·lable en pocs moments allà on més convingui

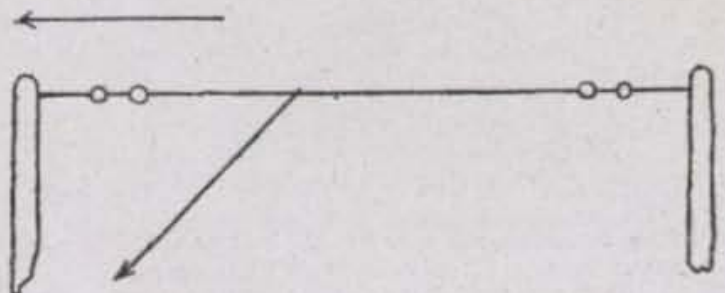

Model d'instal·lació corrent d'antena interior en una habitació i presa de terra, especialment indicada per aparells de galena.

L'antena bifilar (20 metres cada fil) en forma de triangle ofereix un gran camp de recepció d'ondes, quan no es pot fer l'antena unifilar de 35 metres.

Quan l'espai de que es disposa ho permet, la millor antena, la «clàssica» podríem dir, és la d'un sol fil d'uns 35 metres de llargada. És la que recull amb més netedat les ondes, sobretot quan es tracta de rebre estacions llunyanes.

Futurs problemes de la Radiotelefonía

per Agustí RIU

Quan a una ciutat i ha solament una estació emissora, amb qualsevol aparell es rep i sense confusió possible (salvant les interferències de les estacions telegràfiques), però, en quant n'hi ha més de dues que treballin al mateix temps, aleshores el problema es complica baix el doble punt de vista de l'emissora i dels receptors. No vull estendre'm sobre la cura a tenir per els operadors de les emissores en aquets casos; solament diré que si bé és tolerable, fins cert punt, que hi hagin canvis en les longituds d'onda transmesa quan i ha un sol transmissor, això no és tolerable quan transmeten més de dos a la vegada.

Respecte als receptors tenen d'ésser de construcció especial, amb circuits MOLT SELECTIUS, ja que del contrari es fa de tot punt impossible la recepció. Sé de certes persones que poseeixen aparells receptors comprats a Buenos Aires (on hi ha instal·lades 267 emissores, dintre la ciutat solament), que troben dificultats enormes per poder rebre certes estacions que canvien amb freqüència llur longitud d'onda durant la transmissió. Aquests

aparells receptors, que permeten eliminar estacions que solament difereixin 5 metres i 6 de longitud d'onda, reben molt bé a condició de que l'emissora que rebin tingui una onda rigorosament estable.

El problema que ben aviat serà un fet a la ciutat de Barcelona i ciutats veïnes, és que hi haurà una verdadera xarxa d'estacions emissores i quan aquestes es multipliquin amb una xifra que no és possible preveure, serà la qüestió a resoldre d'elegir circuits ben selectius. Baix el punt de vista de les emissores les ondes que radiïn tindran d'ésser ben agudes, estables i sobre tot lliures d'harmònics.

Aquests aparells de circuits molt selectius tenen d'ésser manejats amb més compte que els altres, basta una variació quasi insignificant del condensador i del variòmetre per a que rebin una estació o la perdin i que amb un o dos graus de l'escala rebin dos o tres estacions sense confondre's les unes amb les altres. Això, naturalment, a condició de que l'onda de l'emissora sigui constant i molt aguda ja que de lo contrari és fa de tot punt impossible la recepció.

CONFUSIÓ INVOLUNTARIA. — Els nostres benvolguts lectors ja devien observar en la reproducció gràfica dels aparells de fotoradiografia, una involució de noms, ja que l'aparell que al peu del mateix porta «transmissor» està bé, però l'altre devia dir «receptor» i no emissor, com s'hi descrivia. (N. de la R.)

RADIO NOVES DE TOT ARREU

— LA NOVA EMISSORA WESTERN PER A RADIO BARCELONA. — Els treballs preparatoris per a la instal·lació de la nova emissora, coincideixen amb els que vénen fent prop de la Western Electric Company, per a que avanci la tramesa, doncs és un verdader desig dels que integren Radio Barcelona l'instal·lar-la a la data fixada en el contracte.

Per ara sols hem pogut informar-nos de que la nova emissora és de un sistema nou al món, amb la particularitat de que la modulació és de un cent per cent, i les proves ja a la fàbrica han causat veritable sensació, doncs els sons musicals han estat oïts de Nova York a Londres i Buenos Aires amb potència suficient i una claredat que admirà als tècnics d'ambdós païssos, els quals, amb anterioritat, foren avisats per copsar les primeres proves. D'aquesta emissora, podem dir amb tot goig, que serà un honor per Radio Barcelona, posseir-ne les primícies, degut al bon interès que han tingut els directores de Telefons Bell.

Les impressions són de que la nova emissora cobrirà tot Europa i bona part d'Amèrica.

— «L'AGRUPACIÓ POLIFONICA». — L'Agrupació

polifònica, que dirigeix el mestre En Marian Mayral, donarà un seguit de concerts vocals i instrumentals durant la quaresma vinent, en l'emissora de Radio Barcelona, per a donar a conèixer als nostres radio-oients, la música sacra que es canta en les funcions religioses i la que es cantava abans del Motu Propi.

— CONGRES INTERNACIONAL DE RADIOJURISPRUDENCIA. — Per el 12 d'abril està anunciada la celebració a París del congrés de radiojurisprudència, on a més de pendre-hi part alguns socis de Radio Barcelona, hi seran tramesos alguns treballs força interessants.

— SERAN ELIMINATS ELS SOROLLS ATMOSFERICS? — Les perturbacions i sorolls en les radio-recepcions que tant molesten als aficionats a la radio, diuen de França que el jove francès Verdán ha inventat un aparell, les experiències pràctiques del qual han estat ben satisfactòries.

— EL MINISTERI ANGLÉS D'AERONAUTICA. — L'estació instal·lada en el Ministeri d'aeronàutica

(G. F. A.) transmet diàriament els canvis meteorològics per a que serveixin de guia als vaixells que naveguen a un radi de 7000 quilòmetres.

— LA INDIA REB ELS CONCERTS D'ANGLATERRA.—A Bombay han lograt recepcions ben clares de les estacions emissores de Londres, especialment la de Chelmsford.

— LA RADIO DESORIENTA ELS COLOMS MISATGERS.—A Alemanya s'ha comprovat que durant els concerts de radiotelefonía, els coloms quan passen dins el radi d'influència de l'emissora, perden l'orientació, la qual recobren tan aviat com han passat el lloc de radio-invasió.

— L'ASTRONOM SR. COMAS I SOLA.—Dintre poc l'astrònom Sr. Comas i Solà donarà una conferència sobre astronomia als radio-oients de Radio Barcelona, ja que ha estat pregat novament per l'Associació Nacional de Radiodifusió, vist l'èxit que aconseguí anteriorment.

— A EUROPA HI HA 42 ESTACIONS EMISSORES.—Es calcula que a tot Europa hi ha a la ratlla de 42 estacions emissores en funcionament.

L'únic aparell receptor que rep els concerts amb dues làmpares és el de la marca Bell, qual funcionament és amb piles Radio Lot.

— DOS MILIONS I MIG DE QUILOS DE COURE PER LA RADIO.—Les estadístiques americanes diuen que s'han fabricat 2.500.000 aparells receptors, en els quals ha estat necessari emprar igual quantitat de quilos de coure. Això dona idea de lo que està desenrotllada la radiotelefonía al Nord-América.

ASSAIGS DE TRANSMISSIO DE LLUM A DISTANCIA.—S'està perseguint la transmissió de força elèctrica sense fils. Per ara s'han lograt alguns experiments que donen lloc a esperar-ne realitats. Llegim que a últims d'any els doctors Willis, Rodney, Whitey de la Companyia General Elèctrica de Nova York varen lograr encendre una làmpara incandescent de 110 bugies, transmetent la corrent per radio.

Els enginyers que presenciaren les proves, reconegueren l'avenç poderós que representaven aquelles en el món de l'electricitat.

— L'ALEU'S RADIO BAND.—L'Alen's Radio Band, orquestra de formació americana, novella a Barcelona, dintre pocs dies començarà a actuar al auditorium de Radio Barcelona, amb instruments desconeguts per complet a Espanya. Els assaigs han resultat brillants, per qual motiu els augurem un èxit falaguer.

N Ò T U L E S

Una colla de sardanistes martinencs, han organitzat una ballada de sardanes que tindrà lloc el prop-vinent diumenge dia 1 de març 1925, a les cinc en punt de la tarda, a la sala de l'Orfeó «Escola Coral Martinenca» (Meridià, 97, 1.er), la qual ha estat cedida galantment per llur Consell Directiu.

La ballada anirà a càrrec de la popular cobla «BARCINO», que executarà el programa que segueix:

Una mirada	Josep Baró
La nit de Sant Joan	Jaime Magriñà
Pel fill que no vindrà.	Ramon Serrat
La nit de l'amor	Enric Morera

Maria Rosa	Carles Lloret
La joia martinenca	Emili Gaya

JOVENTUT CATALANA atenta sempre a les necessitats del nostre jovent començarà a publicar prouproperament unes notes d'actualitat on es reportaran principalment els batecs espirituals i afers intel·lectuals de la nostra terra i de les foranies. Aquestes notes sota els encapçalaments de «Vida Catalana» i «Notes extrangeres» es publicaran hebdomadàriament, quinzenal o mensualment segons les circumstàncies. Creiem que serà agraiït aquest nou esforç.

Al pròxim número

Un poble cristià al Senegal

per J. Maluquer Viladot

M O L T O N I S M E

per Carles Soldevila

V I D A L I T E R À R I A

«NOUS POEMES», de Joan Arús. — L'incansable poeta sabadellenc que tan belles mostres té donades del seu talent literari en «Cançons al vent» i el «Cant dispers» que li han valgut un prestigi tan alt dintre el noucents de la poesia catalana, acaba d'oferir-nos un nou recull, on es sintetitzen les aportacions que ha anat fent a la nostra lirica, com una admirable gama de matitzos.

En «Nous poemes» hi ha composicions on les clàssiques quartetes i les tercines concises ens renoven efectivament la gràcia vessada adès per l'autor en el llibre «Sonets».

D'entre els d'aquest darrer recull no sabriem deixar d'esmentar aquella delicada recança, ofrena d'amistat, titulada «Elegia».

Un poema hi ha també en el nou recull, que amb una sentor d'apòleg oriental, i una sobrietat de fauna clàssica empeltada de romanticisme francès ens suggereix per la seva gràcia. Ens referim a «A un ocell», que ens recorda el catulià «Paser delitia».

Però l'aire que escau més a l'autor de «El llibre de les donzelles», és aquell to solemni i reposat, però melangiós alhora, de enamorat fidel i jove pare de família.

Per a que els nostres lectors puguin fruit per ells mateixos l'escència pura de poesia que exalen les més escollides composicions de Joan Arús, i s'avessin a la confrontació del nostre criteri—que pot ésser equivocat i personal—amb el criteri llur, seguint el què feiem amb la «Poesia Xinesa» d'Apel·les Mestres, i convertint-ho en norma de la nostra secció, en altre lloc transcrivim dues mostres del seu llibre, entre d'altres que valuen la seva reputació.

L E S E X P O S I C I O N S

Galeria Laletanes. — *Pintures de F. Mas-Vila.* — Una excel·lent col·lecció de retrats, sobris de color i fermes de dibuix que acusen un temperament ben determinat i un mestratge ben après i conseqüent. Tota la gent que apareix en aquesta col·lecció, estergida en les teles de Frederic Mas-Vila, sembla una galeria de bona gent, amb els quals ens passa com amb les creacions dels grans clàssics: que ens sembla que els coneguem de tota la vida.

Les arts i els artistes. — En la notable exhibició anyal que actualment té oberta l'associació «Les arts i els artistes», són tantes les

obres que criden l'atenció, que és impossible fer-ne un estudi sense exclusions lamentables o bé comparacions odioses. Al costat d'un dibuix pintoresc i animat de Joan Colom o de Marian Espinal, hom pot admirar una ingènua testa d'infant que no cal afegir que és una obra mestra, si diem que és deguda a Ricard Canals, o una natura morta de Lluís Mercadè, o un estudi de Manel Humbert. Tambè hi ha Renets, Carles, Obiols i Ricards; i escultures de Pau Gargallo, Josep Duñach i Enric Casanovas.

Dissabte serà inaugurada a ca'n Dalmau una exposició de Lola Anglada.

Quarta llista dels que han tramès el bulletí i que se'ls remetran els tres presents, oportunament i per rigorós torn, al domicili llur.

- 485 Angelina Sallés Morera, Castelfigali.
 486 Lluís Via Boada, Vilafranca del Penedès.
 487 Empar Miracle, Barcelona.
 488 Mundeta Gil Campos, Tarragona.
 489 Carme i Remel Soler Ferran, Barcelona.
 490 Pepeta Boada Reverter, Barcelona.
 491 Gonçal Martí Lladó, Colònia Güell.
 492 Andreu Oliva, Barcelona.
 493 Celia Casellas, Pont de Molins.
 494 Pere Escofet Roig, Vilanova i Geltrú.
 495 Pere Sala Segalés, Granollers.
 496 Lola Butiñá Brugada, Banyoles.
 497 Gabriel Cornadó, Vilosell.
 498 Maria Riera, Olot.
 499 Francesc Oliva Cervera Nadal, Barcelona.
 500 Josep Però Oliva, Barcelona.
 501 Joan Felip Bernat, Reus.
 502 Octavi Isern Gasull, Reus.
 503 Josefina Garzón, Reus.
 504 Rosend Jové Massip, Reus.
 505 Concepció Garcia Fontanillas, Vilanova i Geltrú.
 506 Rita Candale Graells, Manresa.
 507 Francesc Freixes, Hospitalet.
 508 Francesc Ripoll, Sant Vicents de Llavanes.
 509 Pepeta Gil Carbonell, Reus.
 510 Cristófol Montaner, Barcelona.
 511 Maria Mercadé, Gaißona.
 512 Lluís Soler Salas, Barcelona.
 513 Maria Sendra Llobet, Santa Coloma de Queralt.
 514 Francesc Ribalta Sunyé, Barcelona.
 515 Francesc Mons, Calella.
 516 Agnès Forn, Martorell.
 517 Maria del Carme Durban, Barcelona.
 518 Antoni Ruiz, Barcelona.
 519 Lluís Huguet Rigau, Barcelona.
 520 Albert Bassas, Barcelona.
 521 Joan Duran Pinet, Barcelona.
 522 Jaume Font, Barcelona.
 523 Jaume Ollé, Barcelona.
 524 Lluís Ferreres, Tortosa.
 525 Anton Batlle Serra, Reus.
 526 Francesc Tomàs, Barcelona.
 527 Josep Amo Prat, Barcelona.
 528 Joan Grañén Rosell, Igualada.
 529 Maria Roviró, Montesquiu.
 530 Dolors Montserrat Graells, Barcelona.
 531 Concepció Montserrat, Barcelona.
 532 Carles Bourman Farrús, Barcelona.
 533 Jaume Marquès Mir, Badalona.
 534 Francesc Costa Mateu, Badalona.
 535 Maria Rosa Cama, Romanya de la Selva.
 536 Eulàlia Castellà, Granollers.
 537 Salvador Moragas, Barcelona.
 538 Amadeu Morros, Igualada.
 539 Joana F. Pujol, Badalona.
 540 Mercè Llorens Vidal, Barcelona.
 541 Pere Guixà Llopert, Píera.
 542 Joan Ferrer del Coll, Píera.
 543 Josep Quinquer, Súria.
 544 Maria Rocavert Masaveu, Castellar del Vallès.
 545 Francesc Mir Tolsa, Barcelona.
 546 Francisca Muntané Rocaspana, Barcelona.
 547 Pere Domingo Bosch, Sant Pere de Riudevitlles.
 548 Ferran Casals Masqué, Sabadell.
 549 Teresa Enrich, Terrassa.
 550 Ramon Andreu Badoch, Barcelona.
 551 Antoni Guarch Bros, Sabadell.
 552 Carme Maduell, Barcelona.
 553 Amadeu Bellver Terol, Barcelona.
 554 Josep Vidal Carulla, Igualada.
 555 Salvador Pou Pradell, Santa Maria de Palautordera.
 556 Josep Xena Casas, Sant Celoni.
 557 Salvador Boba Sala, Mataró.
 558 Víctor Parcerisa Serra, Sabadell.
 559 Josep Jordana Baró, Masnou (Ocala).
 560 Tomàs Berdié Montserrat, Vilafranca del Penedès.
 561 Carme Tarias, Barcelona.
 562 Joan Amigó Vives, Barcelona.
 563 Josep Fox Reixach, Torelló.
 564 Maria Dolors Carbó Ribas, Blanes.
 565 Joaquim Gironella Garañana, Cistella.
 566 Salvador Gras Soler, Sant Sadurn de Noya.
 567 Francesc de A. Bellver, Barcelona.
 568 Jaume Llorens, Bruch.
 569 Lluís Pons Torelló, Barcelona.
 570 Josep Tuset Almazán, Tarragona.
 571 Angela Obiols, Berga.
 572 Marian Miró, Berga.
 573 Carme Vives, Barcelona.
 574 Ramon Albareda Forcada, Barcelona.
 575 Gabriel Boira, Barcelona.
 576 Josep Martí Jover, Canet de Mar.
 577 Josep Castellà, Barcelona.
 578 Josep Martí Botey, Barcelona.
 579 Elvira Roma Roig, Barcelona.
 580 Jaume Bover, Barcelona.
 581 Francesc Tarridas Saulea, Sant Pol de Mar.
 582 Josep Molist Teixidó, Argentona.
 583 Joan Roca, Mataró.
 584 Jaume Canals Sala, Cervelló.
 585 Joan Astor Matas, Olesa de Montserrat.
 586 Josep Mir Fabrec, Tordera.
 587 Joan Calls Gotanegra, La Garriga.
 588 M.ª Assumpció Ribas Bertran, Mataró.
 589 Enriqueta Rodón Riu, Mataró.
 590 Pere Rabadan Cuyàs, Sant Vicents dels Horts.
 591 Joan Soler Jané, Sant Cugat del Vallès.
 592 Pilar Nogué, Calella.
 593 Ramon Garcia Anglés, Reus.
 594 Anton Ribas Oicart, Olesa de Montserrat.
 595 Maria Mañosa Solà, Castellar del Vallès.
 596 Joan Vallis Colomer, Ripoll.
 597 Narcís Serra Vidal, Ripoll.
 598 Florentina Villalonga Fabrega, Sant Feliu de Pallarols.
 599 Emili Roura, Llagostera.
 600 Josep Camps Planas, Sitges.
 601 Dolors Pujols, Sabadell.
 602 Eribert Querol Cortada, Terrassa.
 603 Pilar Lliberch, Barcelona.
 604 Francesc Fernández Miró, Barcelona.
 605 Carme Martínez, Barcelona.
 606 Lluís Latorre Muro, Barcelona.
 607 Maria Badell Casasús, Barcelona.
 608 Carme Sanchis, Barcelona.
 609 Ricard Duran Margarit, Barcelona.
 610 Maria Giménez, Barcelona.

- 611 Vicens Buyreu Currià, Barcelona.
 612 Mercè Potau Gili, Barcelona.
 613 Rafel Salvador, Sabadell.
 614 Teresa Vives, Barcelona.
 615 Josep Riumalló Caralt, Barcelona.
 616 Carme Llovet, Barcelona.
 617 Carmelo Rosa, Barcelona.
 618 Dolors Calmet Grau, Valls.
 619 Roser Altaba, Barcelona.
 620 Ramona Ros Auqué, Gratallops.
 621 Pere Pericay Farriol, Girona.
 622 Josep Vilarrasa, Vich.
 623 Germans Barceló i Fau, Sabadell.
 624 Francisca Gullanyà, Súria.
 625 Pere Portabella Duran, Barcelona.
 626 Joan Domingo, Barcelona.
 627 Josep Ferrer, Terrassa.
 628 Jaume Santamaria, Terrassa.
 629 Ramon Suñer, Blanes.
 630 Francesc Pujol Fornés, Blanes.
 631 Miquel Montada, Terrassa.
 632 Ramon Mallol, Seu d'Urgell.
 633 Josep Ribó, Seu d'Urgell.
 634 Jaume Trepal Andreu, Tàrraga.
 635 Joan Dalit, Picamoixons.
 636 Maria Carreras, Picamoixons.
 637 Montserrat Albareda, Picamoixons.
 638 Marian Armengol Torrella, Terrassa.
 639 Ignasi Germà, La Riba.
 640 Josepa Ballesté, Reus.
 641 Maria Abelló, Tarragona.
 642 Dolors Montsech Puigmartí, Sabadell.
 643 Salvador Solà, Barcelona.
 644 Miquel Liabrés, Barcelona.
 645 Jeroni del Rei, Barcelona.
 646 Joan Sendra Siscart, Pla de Cabra.
 647 Salvador Palau Fontanals, St Jaume dels Domenys.
 648 Pepeta Oliveras Costa, Gironella.
 649 Joan Ferrer, Vallmoll.
 650 Camil Ferrer Marimon, Pla de Cabra.
 651 Jaume Mir Gómez, Barcelona.
 652 Mateu Colomé Mas, Masnou.
 653 Joan Vallvé Creus, Barcelona.
 654 Joan Casamor Prat, Blanes.
 655 Miquel Agustí Casas, Barcelona.
 656 Antoni Riba, Barcelona.
 657 Antoni Carbonell, Barcelona.
 658 Joana Sans Pagés, Barcelona.
 659 Jesús Crias, Barcelona.
 660 Francesc Tena, Barcelona.
 661 Jaume Sanmartí, Barcelona.
 662 Ramón Amigó, Barcelona.
 663 Maria Teresa Amigó, Barcelona.
 664 Joan Montguillot, Barcelona.
 665 Lluís Ferret Olivella, Vilanova i Geltrú.
 666 Antoni Pedra, Barcelona.
 667 Josep Sastre, Barcelona.
 668 Josep Astort Giralt, Barcelona.
 669 Joaquín Mañosa, Artés.
 670 Josep M.² Salas Julià, Barcelona.
 671 Joan Viver, Torelló.
 672 Joaquín González, Terrasa.
 673 Josep M.² Rosal de Arguñol, Manresa.
 674 Salvador Balle Jofré, Barcelona.
 675 Miquel Delclús, Figueres.
 676 Josep M.² Aguilár, Barcelona.
 677 Juan de la Huerta Puig, Barcelona.
 678 Joan Parera Janer, Badalona.
 679 Joan Pujol Rabaseda, Barcelona.
 680 Climent Aspet Dutrey, Vilanova i Geltrú.
 681 Ramon Carbonell Pino, Vilanova i Geltrú.
 682 Emília Oller Viladons, Terrassa.
 683 Rosa Sulé, Barcelona.
 684 Antònia Ramentol Pons, Masnou.
 685 Agna Sarret Badalona.
 686 Maria Giralt, Badalona.
 687 Pepeta Ribera, Barcelona.
 688 Ferran Casabon, Barcelona.
 689 Josep Bota Massanes, Palamós.
 690 Pilar Raspall Ros, Molins de Rei.
 691 Antònia Puig Mauri, Palamós.
 692 Rafel Terras Subirana, Manresa.
 693 Pepeta Plans Gelibert, Barcelona.
 694 Antoni Boda Sanllehi, Terrassa.
 695 M. Trabal, Sabadell.
 696 Manel Calvo, Barcelona.
 697 Rosa Artés, Barcelona.
 698 Carme Montoliu, Barcelona.
 699 Vicenta Marqués Jorba, Barcelona.
 700 Joan Figueras Zulueta, Barcelona.
 701 Vicents Mollar Zorrilla, Barcelona.
 702 Esteve Peris, Barcelona.
 703 Josep M.² Fuster Casanovas, Barcelona.
 704 Salvador Amat, Barcelona.
 705 Joan Talamàs Roca, Sant Pol de Mar.
 706 Josepa Vendolito, Badalona.
 707 Santiago Estrany, Mataró.
 708 Francesc Gassó, Terrassa.
 709 Maria Verrié Sala, Sant Feliu de Guixols.
 710 Beneta Roset Brugada, Sant Feliu de Guixols.
 711 Marcell Fontanet, Igualada.
 712 Ramon Pouplana, Barcelona.
 713 Dolors Sabater, Santa Maria de Corcó.
 714 Maria Dolors Sanmiquel, Manresa.
 715 Miquel Casarramona, Terrassa.
 716 Dolors Trias Balot, Perelada.
 717 Antònia Turon Arús, Barcelona.
 718 Josep Salgado Brunet, Barcelona.
 719 Emili Pascuet, Castellar del Vallès.
 720 Angels Montalban, Torelló.
 721 Ramona Turull, Barcelona.
 722 Joan Sala Gra, Barcelona.
 723 Gabriel Nogués Pahí, Barcelona.
 724 Josep Forné, Barcelona.
 725 Eduard Casanovas, Barcelona.
 726 Ramon Fontarnau, Vich.
 727 Cassà Costal Gispert, Espolla.
 728 Guillem Alonso, Reus.
 729 Isidor Abril Manent, Cabrils.
 730 Josep Galcerán, Terrassa.
 731 Concepció Banús Pau, Barcelona.
 732 Josep Torrent Montsant, Sant Pol de Mar.
 733 Maria Austri, Sant Feliu de Guixols.
 734 Emili Carbó, Barcelona.
 735 Eivira Pasenal, Barcelona.
 736 Josep Canal Rabat, Montserrat.
 737 Carme Soler Puig, Cardener.
 738 Carme Huguet Garriga, Barcelona.
 739 Ferran Porqueras Comas, Barcelona.
 740 Lluïsa Rafart, Barcelona.
 741 Francesc Mir Espinet, Mollerusa.
 742 P. Comas Parramón, Vilajuiga.
 743 Santiago Delclús Pujol, Ferrerla Roses.
 744 Joan Clusellas Soldevila, Castellar del Vallès.

J. Bach
Sastre

Plaça Nova
3, primer

Als col·laboradors espontanis

Per tal d'organitzar ben definidament la secció de COL·LABORACIO ESPONTANIA, siguin versos, proses, contes, novel·les, dibuixos, fotografies o altres originals, la Direcció de JOVENTUT CATALANA prega a tots els seus col·laboradors que al mateix temps que trameten l'original, omplenin i adjuntin aquest butlletí, acompanyat d'un segell per la resposta (15 cèntims ciutat i 25 cèntims províncies), mitjançant el qual rebran la contestació nostra afirmativa o negativa en l'acceptació del treball de referència.

NOTULES INTERESSANTS. No contestarem cap lletra en la qual no hi vagi inclòs l'adjunt butlletí i el segell corresponent.
— Els que no vulguin que els contestem per aquest mitjà els assabentem que hem exclòs la correspondència de la Revista.

COL·LABORACIO ESPONTANIA

En }
Na } _____
que viu a _____ província de _____
_____ carrer _____ nùm. _____
tramet amb la present un original _____ (*) destinat a les
pàgines de JOVENTUT CATALANA, el títol del qual és _____
_____ confiant rebre la
resposta definitiva d'acceptació contra el segell de _____ cèntims que acompanyo.
_____ de _____ de 192 _____
Signatura,

- (*) Vers
- Prosa
- Conte
- Novel·la
- Dibuix
- Fotografia

(Espai que emplenarà la Direcció de JOVENTUT CATALANA)

LECTURA DE PRIMAVERA:

LA NOVEL·LA JOVENIL

La Primavera vinent serà més esplendorosa gràcies a l'aparició de

LA NOVEL·LA JOVENIL

Publicació quinzenal i a l'abast de totes les fortunes.

Sortirà el primer i tercer dijous de cada mes, començant el de abril.

Cada número una novel·la inèdita, suggestiva i interessant, pròpiament per a les joventuts de Catalunya.

Cada novel·la constituirà una lectura selecta i un estímul per a eliminar les lectures insanes que tant abunden a la nostra terra.

LA NOVEL·LA JOVENIL es vendrà arreu de Catalunya a 30 cèntims, exemplar, profusament presentada i il·lustrada.

EDICIONS

"Joventut Catalana"

BARCELONA

EXCLUSIVES LOT

PASSEIG SANT JOAN, 19

Casa especialitzada en el ram de llum elèctrica portàtil : Piles elèctriques de tots els voltatges, per a llum, timbres, telèfons i radiotelefonia

CONCESSIONARIS
DE LA GRAN MARCA

BELL
AMB RECEPTORS I
ACCESSORIS RADIO

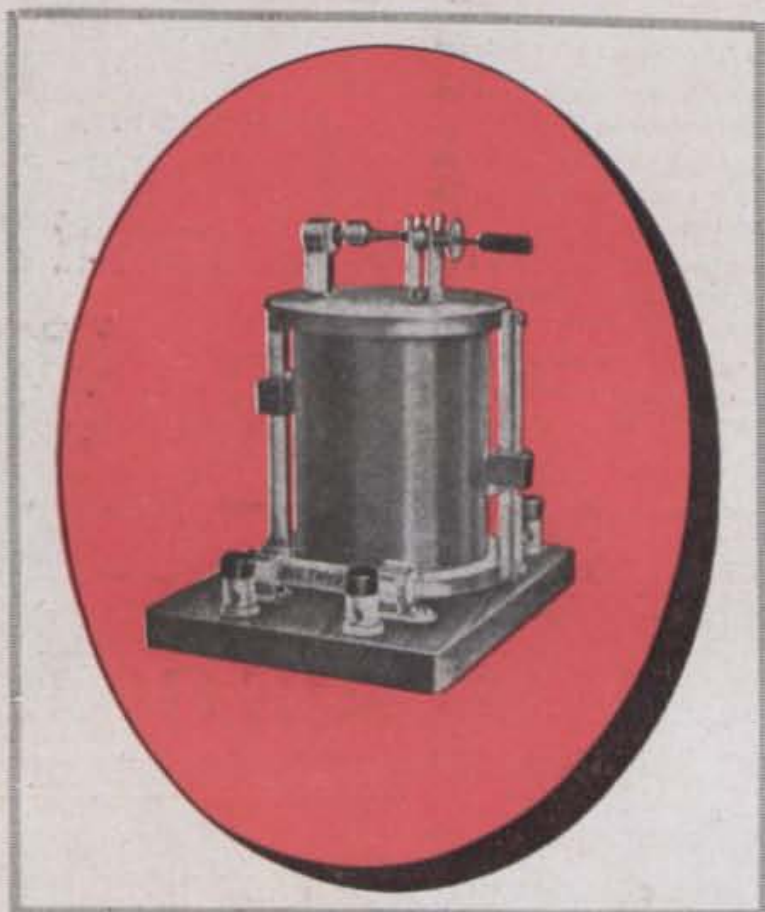
EXPOSICIÓ
I VENDA:

SUPREMA

: PELAI, 56 :
BARCELONA

Com triomfa la marca "BELL"

amb els aparells receptors que atrauen per la seva característica presentació i per els resultats de modulació perfecta

No és solament el públic que sap escollir del bo el més selecte, sinó que també els vint establiments que a Barcelona vénen radio-receptors, han escollit el receptor **BELL de galena** per a oferir-lo a sos clients, puix saben que els hi proporcionen el producte d'una de les fàbriques que gaudeix de més fama mundial, en la manufactura de centrals transmissores i aparells receptors, el qual no és conquesta de temporada, ans bé ja data de molts anys.

EXCLUSIVA DE VENDA :
SUPREMA : Pelai, 56 : BARCELONA

Els dissabtes obert fins a les vuit del vespre